

30.07.2007

**NOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG
om svarerne fra høringskredsen til Kommissionens Hvidbog om ”En EU-strategi om sundhedsproblemer i relation til ernæring, overvægt og fedme”**

KOM(2007) 279 endelig

Baggrund

Hvidbogen har været sendt i høring af Fødevarestyrelsen hos en bred kreds af organisationer og interessenter med henblik på orienteringen af Folketinget og input til fastlæggelse af den danske regerings holdning. Dette notat opsummerer indholdet i de indkomne høringssvar.

Fødevarestyrelsen har modtaget høringssvar fra følgende organisationer:

- 3F
- Adipositasforeningen
- Biodynamisk Forbrugersammenslutning
- Danmarks Apotekerforening
- Dansk Erhverv
- Det Jordvidenskabelige Fakultet, Århus Universitet
- Diabetesforening
- Forbrugerrådet
- Fødevarerindustrien
- Horesta
- ITD (International Transport Danmark)
- Kost- og Ernæringsforbundet
- Lægemiddelstyrelsen, samt
- Nærings- og Nydelsesmiddelarbejder Forbundet
- Landbrugsrådet

Kræftens Bekæmpelse har tilkendegivet, at organisationen ikke kunne nå at udarbejde høringssvar inden fristens udløb, men at den vender tilbage efter sommerferien.

Høringssvarene varierer både i omfang og i forhold til de behandlede emner. Udover generelle kommentarer, der især tilkendegiver opbakning til Kommissionens initiativ, forholder de indkomne høringssvar sig til de af Hvidbogens emner, der er særligt relevante for den pågældende høringssvarpart.

I nedenstående notat er svarene grupperet i forhold til udvalgte kapitler i Hvidbogen, som Fødevarerstyrelsen finder særligt relevante for indsatsen på ernæringsområdet i de kommende år, og som har givet anledning til flest tilkendegivelser.

Det drejer sig fortrinsvis om:

- Kapitel 3 ”En partnerskabsmodel”,
- Kapitel 4 ”Politiksammenhæng på fællesskabsplan”
- herunder forbrugeroplysning i form af ernæringsmærkning og næringsdeklaration, ændring af fødevarernes sammensætning, markedsføring, øget tilgængelighed af sunde fødevarer såsom frugt og grønt, styrket overvågning/dataindsamling og erfaringsudveksling, samt
- Kapitel 6 ”Hvad private aktører kan gøre”
– herunder prioriterede grupper og miljøer såsom skoler og virksomheder.

Generelle kommentarer – herunder prioriterede grupper og miljøer

Hvidbogens tekst:

For at tackle dette vigtige folkesundhedsspørgsmål kræves der integrerede tiltag på en lang række politikområder - fra fødevarer til forbrugerbeskyttelse, idræt, uddannelse og transport.

Det er dokumenteret, at der er kraftig vækst i forekomsten af fedme hos børn i EU, og at det i uforholdsmæssig stor grad rammer de lavere socioøkonomiske grupper.

Hørings svar:

Høringsparterne giver som helhed udtryk for opbakning til Kommissionens initiativ om at styrke den fælles europæiske indsats på området.

Adipositasforeningen finder det vigtigt, at hvidbogen udarbejdes og efterfølges af lokale initiativer og håber derfor, at der i Danmark udarbejdes en national plan for forebyggelse og behandling af overvægt, der har politisk opbakning på tværs af ressortområder og politisk linje.

Forbrugerrådet er enig i, at der bør sættes særligt ind over for børn, samt at undervisning i ernæring og fysisk aktivitet skal styrkes.

Forbrugerrådet mener grundlæggende, at Hvidbogen er et skuffende og uambitiøst respons på de store problemer som overvægt, fedme og livsstilsrelaterede sygdomme udgør. *Forbrugerrådet* anerkender, at Kommissionen erkender fedmeproblemet, og er helt enig i de indledende overvejelser om fokus på forebyggelse, nødvendigheden af at arbejde både horisontalt og vertikalt, samt behovet for overvågning. Men når det kommer til konkret handling og identificering af Kommissionens egen rolle, findes udmeldingerne at være uden substantielt nyt i forhold til de meldinger, der tidligere har været. Attituden er generelt passiv og afventende over for forskning og selvregulering, hvilket ikke mindst er skuffende fordi emnet har været på dagsordenen i efterhånden en del år.

Forbrugerrådet mener endvidere, at Kommissionen bør pålægge medlemsstaterne at udarbejde forpligtende handlingsplaner med konkrete mål, samt at EU bør deltage endnu mere aktivt i WHO-sammenhæng i arbejdet med den anden fødevare- og ernæringshandlingsplan.

Fødevarerindustrien er tilfredse med, at der fastlægges en overordnet EU strategi i forebyggelsen

af dårlig ernæring, overvægt og fedme og anerkender, at der er et behov for en fælles indsats til gavn for den europæiske befolkning. *Fødevareindustrien* mener herudover, det er fornuftigt, at der foretages en prioritering af målgrupper, hvor der i særlig grad fokuseres på børn og de lavere socio-økonomiske grupper.

Dansk Erhverv finder det rigtigt, at en særlig indsats må rettes mod fede og overvægtige børn. *Dansk Erhverv* påpeger herefter, at den bredere opgave med at udbedre og kommunikere viden om sund livsstil primært bør være forankret nationalt pga. de store forskelle i kostvaner og livsstil mellem de enkelte lande. Den fælles europæiske indsats kan bidrage ved at etablere netværk, samle erfaringer og stille viden til rådighed – og støtte projekter økonomisk, der bidrager til at fremme overordnede mål.

International Transport Danmark (ITD) ser positivt på Hvidbogen, og er som udgangspunkt enig i, at barndommen er en vigtig periode til at grundlægge sunde vaner og til at tilegne sig de færdigheder, hvorfor en stor del af indsatsen bør sættes ind her. Herudover mener ITD, at det - som angivet i Hvidbogen - er vigtigt, at der tages særligt hensyn til den sociale dimension, hvor overvægt og fedme optræder hyppigere i de lavere socioøkonomiske grupper.

Kost & Ernæringsforbundet støtter op om Hvidbogen.

Landbrugsrådet støtter intentionerne i Hvidbogen om at sætte fokus på sund livsstil, herunder fedme og overvægt og understreger, at EU har en central rolle at spille. Rådet er enig i Hvidbogens betragtninger i og fokus på, at det er vigtigt at tage særligt hensyn til den sociale dimension.

Kapitel 3 ”En partnerskabsmodel”

Hvidbogens tekst:

Effektive partnerskabet skal efter Kommissionens opfattelse være hjørnestenen i EU's indsats indenfor ernæring, overvægt og fedme og sundhedsproblemer i relation hertil.

Høringssvar:

Adipositasforeningen fremhæver, at partnerskabet mellem offentlige og private aktører, samt mellem det offentlige og foreninger er afgørende, og at det er positivt, at dette er skrevet ind i Hvidbogen. *Adipositasforeningen* mener endvidere, at det bør understøttes af målrettede initiativer, der er med til at åbne for et samarbejde på lige vilkår, og at det er særligt vigtigt, at de offentlige parter er villige til at indgå i et åbent samarbejde. *Adipositasforeningen* opfordrer derfor til et holdningsskifte i form af en anerkendelse af, at industrien (både fødevare- og fitnessindustrien) har egne mål, som skal kunne rummes i et samarbejde. Det kunne f.eks. overvejes af indføre en ”certificering” af de gode partnerskaber.

Dansk Erhverv fremhæver, at hvis antallet af overvægtige europæere skal nedbringes, er det essentielt, at alle parter inddrages og bidrager. Således skal også den private sektor på linie med borgerne selv, det offentlige etc. bidrage.

Dansk Erhverv støtter etableringen af frivillige netværk og partnerskaber mellem organisationer og beslutningstagere, og finder det positivt, at Hvidbogen lægger vægt på betydningen af frivillige ini-

tiativer for at bekæmpe fedme. Fordelen ved frivillige initiativer er bl.a., at de ofte hurtigere kan tilpasse sig forandringer og følge med tiden, ligesom de kan tage en bredere vifte af løsningsforslag ind end et traditionelt regelværk kan. Ved frivillige initiativer føler parterne sig i højere grad ansvarlige for efterlevelsen. Netop derfor er det vigtigt ikke at ødelægge eller indskrænke muligheder ved at kræve opfyldelsen af en masse krav og firkantede regler. Hvidbogens tanker om krav til udarbejdelse, overholdelse og effektmåling af den frivillige indsats risikerer at dræbe indsatsen og hæmme resultaterne. Såfremt det offentlige ønsker tingene gjort på en bestemt måde må det påtage sig ansvaret.

Forbrugerrådet finder, at det er uambitiøst at vente til 2010 med at vurdere selvreguleringsordninger og overveje lovgivningsinitiativer på vigtige områder som bl.a. markedsføring. Dette skal ses i lyset af, at *Forbrugerrådet* finder, at lovgivning på EU-niveau er den eneste mulighed for en effektiv regulering i de fleste tilfælde. National lovgivning eller frivillige aftaler bliver ofte umuliggjort eller afvist med henvisning til dels, at det strider mod de generelle EU-regler om varernes frie bevægelighed, og dels at de ikke vil have den ønskede effekt, når de kun dækker nationalt. Når man samtidig tager i betragtning, hvor lang en proces det er at gennemføre EU-lovgivning, vil eventuel lovgivning have meget lange udsigter. *Forbrugerrådet* opfordrer derfor til, at Danmark generelt presser på for at fremskynde denne proces.

Fødevarerindustrien finder det positivt, at strategien er mangestrengt og bygger på partnerskaber både nationalt og intereuropæisk. Det er en forudsætning for at kunne have tilstrækkeligt effekt overfor den komplekse problemstilling. *Fødevarerindustrien* indgår i dag i partnerskaber med blandt andre Fødevarerstyrelsen om fuldkorn, FoodLab om sund skolemad og BørneBoxen med sunde aktiviteter til børnehaver.

Nærings- og Nydelsesmiddelarbejder Forbundet anser de ansatte og deres organisationer for centrale aktører i bestræbelserne på at bekæmpe fedmeepidemien. *NNF* ser frem til, at Kommissionen centralt og de enkelte medlemslande inddrager fagbevægelsen i arbejdet.

Landbrugsrådet er tilfreds med den tilsyneladende enighed om, at opgaverne i forhold til forbrugeroplysning og uddannelse skal løses i et netværk mellem offentlige og private.

Kapitel 4 ”Politiksammenhæng på fællesskabsplan”

Styrket forbrugeroplysning – næringsdeklaration, ernæringsmærkning og anprisninger

Hvidbogens tekst:

Næringsdeklaration er ét middel til at give forbrugerne information, som kan fremme valget af sunde fødevarer og drikkevarer. Kommissionen er i øjeblikket ved at gennemgå lovgivningen om næringsdeklaration med henblik på at foreslå Parlamentet og Rådet, at lovgivningen bør styrkes som et redskab til at informere forbrugerne. I forlængelse af høringen om mærkning, der blev gennemført i foråret 2006, er Kommissionen ved at gennemgå de forskellige muligheder for næringsdeklaration. Det overvejes bl.a., om der bør indføres obligatorisk mærkning, hvor mange næringsstoffer der bør anføres på etiketten, og hvordan mærkningen på forsiden af emballagen bør reguleres (dvs. forenklet mærkning eller anvendelse af symboler).

Høringssvar:

Dansk Erhverv er positiv over for forslaget om obligatorisk næringsdeklaration, men kun på industrielt fremstillede og færdigpakkede fødevarer, som er kendetegnet ved at være standardiserede og produceret i større mængder. For detailfremstillede fødevarer som f.eks. sandwich, frokosttallerkener m.m. vil der skulle laves analyser og beregninger af hvert eneste produkt, hvilket vil være en økonomisk og administrativt meget omkostningsfuldt. Det er vigtigt, at overvejelserne omkring en ændring af de eksisterende regler om næringsdeklarationer harmoneres med udviklingen af et fælles europæisk ernæringsmærke. Ligeledes findes kravet om en lang næringsdeklaration på emballagen at være problematisk.

Dansk Erhverv opfordrer desuden EU-Kommissionen til hurtigt at starte arbejdet med et fælles, positivt ernæringsmærke. Det vurderes at være uholdbart, at der nu skyder en lang række forskellige nationale ernæringsmærker frem - i værste fald risikeres 27 forskellige nationale mærker. Det er hæmmende for konkurrencen og det forvirrer forbrugerne. Ligeledes vurderes der at være brug for at fremskynde arbejdet med at få udarbejdet fælles ernæringsprofiler, da det er en forudsætning for at kunne komme videre med andre væsentlige tiltag som f.eks. sundheds- og ernæringsanprisninger og indsats mod vildledning.

Forbrugerrådet mener, at det er særdeles skuffende, at Kommissionen stadig kun overvejer, hvorvidt der skal indføres obligatoriske næringsdeklarationer. Der har i flere år været meldinger om, at der var lovgivning med krav om obligatoriske næringsdeklarationer på trapperne, og i det lys finder *Forbrugerrådet* at udmeldingen i Hvidbogen virker svækket i forhold til tidligere udmeldinger. *Forbrugerrådet* opfordrer til, at Danmark arbejder for krav om obligatorisk næringsdeklaration, som skal være "den lange", dvs. inkl. energi, protein, fedt, mættet fedt, kulhydrat, sukkerarter, kostfibre, salt.

Forbrugerrådet opfordrer til, at der indføres et obligatorisk, europæisk ernæringsmærke som en del af den kommende lovgivning om næringsdeklarationer. Det er helt afgørende, at mærkningsordningen kommer til at omfatte alle fødevarer, også de "usunde", da det er disse varer, der bliver spist for meget af, og da det er disse varer, forbrugerne ifølge flere undersøgelser har svært ved at vurdere.

Forbrugerrådet opfordrer til, at Danmark arbejder for et obligatorisk, europæisk ernæringsmærke efter samme model som Spismærket, samt at man igangsætter grundige forbrugerundersøgelser af forskellige mærkningsmodeller.

Forbrugerrådet opfordrer ligeledes til, at Danmark arbejder for skrappe ernæringsprofiler i stil med kriterierne for SpisMest-mærket. Ernæringsprofilerne bør være af sådan en kvalitet, at de senere kan bruges på andre områder, som for eksempel markedsføring, ernæringsmærke eller berigelse, samt at Danmark arbejder for, at de videnskabelige krav til dokumentationen af sundhedsanprisninger bliver så høje som muligt.

Fødevarerindustrien foretrækker, at ordninger om mærkning af fødevarer er fælleseuropæiske. Det gælder både næringsdeklaration og ernæringsmærker. *Fødevarerindustrien* er involveret i udvikling og implementering af GDA (Guidelines for Daily Amount) på nordisk plan.

Fødevarerindustrien har store forventninger til, at anprisningsforordningen 1924/2006 vil gøre det nemmere for forbrugerne at orientere sig om sundhedsværdien af en fødevarer, og derfor øge tilvalget. *Fødevarerindustrien* mener, at det kan få afgørende betydning for producenternes incitament til

at udvikle sundere produkter. Det er dog af betydning, at anprisningsforordning forvaltes med det mål for øje.

Horesta stiller sig tvivlende overfor ovenfor en egentlig mærkning af tilberedte måltider i restaurantterhvervet, idet erhvervet spænder bredt, og der på ingen måde er tale om standardiserede produkter, som kan ernæringsmærkes efter samme skabelon. *Horesta* finder, at det vil være relevant at stille forskningsmidler til rådighed til udvikling af sunde alternativer i blandt andet udespisningsbranchen.

Markedsføring af usunde fødevarer rettet mod børn

Hvidbogens tekst:

Kommissionen foretrækker på nuværende tidspunkt at bevare de frivillige ordninger på EU-plan, da de gør det muligt at gribe hurtigt og effektivt ind over for den øgede forekomst af overvægt og fedme. Kommissionen vil vurdere denne tilgang og de forskellige tiltag fra erhvervslivets side i 2010 og så tage stilling til, om der tillige er behov for andre modeller.

Høringssvar:

Adipositasforeningen fremhæver, at der findes evidens for, at reklamer og overvægt blandt børn hænger sammen. Derfor bør der tages initiativ til at gennemføre regulær lovgivning på området, idet det går alt for langsomt med frivillige aftaler.

Dansk Erhverv påpeger, at for så vidt angår markedsføring, går udviklingen så stærkt, at lovregulering af reklamer hurtigt vil blive forældet. Frivillige ordninger gør det muligt hurtigere at tilpasse sig. Det er positivt, at frivillige tiltag fremhæves, som et middel til at regulere området. Der arbejdes allerede i Danmark på udarbejdelsen af et frivilligt kodeks om markedsføring af fødevarer rettet mod børn. *Dansk Erhverv* kan støtte, at Kommissionen fremmer fælles regler for markedsføring i medlemslandene ud fra EASA's kriterier.

Diabetesforeningen støtter forbud mod reklamer for usunde fødevarer rettet mod børn, og går som udgangspunkt ind for at lovgive på området. Derfor vil vi gerne fremhæve vigtigheden af, at der efter en angivet tidsperiode laves en status af, hvordan de frivillige ordninger virker, for at vurdere om andre metoder bedre giver det ønskede resultat. Vi vil også gerne fremhæve, at det er vigtigt, at en frivillig ordning bliver klar, entydig og nem at kontrollere. I forhold til markedsføring af usunde fødevarer vil en præcis, professionel og neutral monitorering af markedsføring af usunde produkter til børn i elektroniske medier og eventuelt deres effekt, være et vigtigt redskab.

Forbrugerrådet finder det meget skuffende, at Kommissionen først i 2010 vil tage stilling til, om der er behov for lovgivning om markedsføring. Dette er en meget svag udmelding, ikke mindst når man sætter det i relation til den udmelding kommissær Kyprianou kom med i starten af 2005, hvor han gav industrien ét år til at løse problemerne selv og derefter ville overveje lovgivning, hvilket aldrig skete. *Forbrugerrådet* opfordrer til, at Danmark arbejder for et EU-forbud mod al markedsføring af usunde føde- og drikkevarer over for børn under 16 år.

Fødevarerindustrien hilser det velkomment, at Hvidbogen anbefaler en vis grad af selvregulering mht. reklamer for fødevarer overfor børn. *Fødevarerindustrien* er af den opfattelse, at selvregulering på dette område vil være det mest effektive. Siden 2004 har *Fødevarerindustrien* haft særlige prin-

cipper omkring markedsføring af fødevarer til børn. Princippet er netop nu under opdatering og udbredelse i en bredere dialoggruppe af interessenter. Dette arbejde vil i løbet af efteråret 2007 resultere i et frivilligt kodeks blandt hovedparten af udbydere på området om, at der ikke reklameres for usunde fødevarer overfor børn.

Fremme af adgangen til sunde alternativer – herunder frugt og grønt og ændring af fødevarers sammensætning

Hvidbogens tekst:

Inden for den fælles landbrugspolitik søger Kommissionen at fremme målene for folkesundheden. Det seneste eksempel er reformen af den fælles markedsordning for frugt og grøntsager, som skal fremme forbruget i bestemte miljøer, f.eks. skoler. Kommissionen foreslår at indlede en undersøgelse i 2008 for at undersøge mulighederne for at ændre fødevarers sammensætning, så indholdet af de pågældende næringsstoffer begrænses på grund af den betydning, de har for udviklingen af kroniske sygdomme. Dette vil også omfatte en vurdering af de hidtil iværksatte initiativer (både lovgivningsmæssige og frivillige tiltag), der kan tjene som sammenligningsgrundlag for fremtidige fremskridt. Kommissionen vil på partnerskabsbasis arbejde på at fremme kampagnerne til reduktion af saltindholdet, da de klart har vist sig at være effektive, og kampagnerne til forbedring af næringsindholdet i forarbejdede fødevarer i EU i almindelighed.

Høringssvar:

Adipositasforeningen finder foruden sammensætning af fødevarerne, at portionsstørrelser og mængden i hvert kolli bør reguleres, som det sker på lægemiddelområdet.

Dansk Erhverv finder, at det er positivt at fremme af børn og unges indtag af frugt og grønt. Jo tidligere i livet unge får sunde vaner indarbejdet, jo større chance er der for at de fastholdes senere i livet. Eventuelle tiltag skal have sundhed og ikke landbrugsstøtte som udgangspunkt.

Forbrugerrådet støtter, at Kommissionen inden for den fælles landbrugspolitik søger at fremme målene for folkesundheden. Forbrugerrådet mener dog, at der er behov for en langt mere gennemgribende omlægning, end de nævnte eksempler i Hvidbogen giver udtryk for i retning af en mere forbrugerfokuseret politik.

NNF påpeger, at stadig flere måltider indtages i forbindelse med arbejdet, og adgangen til sunde og billige fødevarer på arbejdspladserne er en forudsætning for at forbedre sundheden i samfundet. Arbejdspladserne vil også være et godt sted for en informationsindsats og for forsøg med at udvikle alternativer til den traditionelle kantinemad.

Styrket overvågning og forskning

Hvidbogens tekst:

Kommissionen vil bygge videre på de solide grundlag, som tidligere forskningsrammer har lagt inden for ernæring, fedme og de vigtigste sygdomme, der forårsages af en usund livsstil, f.eks. kræft, diabetes og luftvejssygdomme. Kommissionen har konstateret, at der er behov for mere viden om de determinanter, der bestemmer valget af fødevarer, og den vil under det syvende rammeprogram fastlægge visse overordnede aspekter for forskningen i forbrugernes adfærd, fødevarers og næringsstoffers indvirkning på sundheden, de faktorer, der gør det muligt at forebygge fedme i målgrupper som spædbørn, børn og unge, og effektive tiltag på kostområdet.

Den måde, som de nationale data om fedme- og overvægtsindikatorer indsamles på, er kun harmoniseret i begrænset omfang, og det er derfor vanskeligt at foretage en sammenligning på EU-plan. Desuden foreligger der kun få data på vigtige områder som fødevareforbruget. Kommissionen har fastslået, at overvågningen skal skærpes på tre centrale planer. For det første på makroplan for at få sammenhængende og sammenlignelige data om de overordnede resultatindikatorer - inden for rammerne af EU's sundhedsindikatorer (ECHI) - med hensyn til kost og fysisk aktivitet, f.eks. forekomsten af fedme. For det andet skal de tiltag, der allerede er i gang i medlemsstaterne, kortlægges systematisk, så de kan overvåges, og så effekten kan evalueres. For det tredje skal de enkelte projekter og programmer overvåges, da de udgør byggestenene for en effektiv indsats fra samfundets side.

Høringssvar:

Adipositasforeningen påpeger, at det er afgørende, at medlemslandene lærer af hinanden, og at effektfulde programmer gøres tilgængelige f.eks. via et centralt videnscenter. Effektfulde programmer bør kulturoversættes og tilbydes alle medlemslande f.eks. via taskforces/opsøgende funktioner, som ikke kun er webbaserede.

Dansk Erhverv finder på linie med Kommissionens anbefaling, at der er behov for viden om hvilke determinanter, der bestemmer valget af fødevarer. Fødevareforskningen bør i større udstrækning udvides til at omfatte initiativer af relevans for detaileddet med henblik på at forøge forbrugernes indkøb af sunde fødevarer.

Dansk Erhverv finder ligeledes, at det er fornuftigt at opsamle viden om udviklingen af fedme – men det er lige så vigtigt at samle viden om hvilke tiltag, der virker. Det er overordnet vigtigt, at en overvågning ikke pålægger erhvervet flere administrative byrder. Det er naturligvis vigtigt at evaluere politikkerne for at se, hvad der virker. Alt for mange løsningsforslag på fedmeområdet er præget af hovsaløsninger uden dokumenteret effekt. Ansvar for at igangsætte seriøse evalueringer af de offentlige politikker må dog være det offentliges ansvar – ikke civilsamfundets, som Hvidbogen foreslår.

Diabetesforeningen støtter udviklingen af en generelt bedre vidensindsamling.

Hvis europæernes sundhed skal have et mærkbart løft ved at effektivisere og målrette forebyggelsesindsatsen, er det nødvendigt, at vi opnår langt større og mere systematisk viden om de sundhedsfremme- og forebyggelsesinitiativer, der gennemføres og om deres effekter.

Diabetesforeningen støtter den planlagte undersøgelse af sundhedsstatus i EU (EHES), hvor man ønsker at undersøge kropsmasseindeks (BMI), kolesterol og blodtryk blandt vilkårligt udvalgte personer. Det foreslås, at man supplerende undersøger for uerkendt type 2 diabetes, enten med måling af faste blodsukker eller blodsuktermåling efter en sukkerbelastningstest (OGTT).

Forbrugerrådet støtter, at overvågningen af sundhedsindikatorer skal styrkes, og systemer skal udvikles, så det er muligt at evaluere effekter og sammenligne medlemsstater. Ikke mindst er det vigtigt at udvikle et system, der kan overvåge indtaget af vitaminer, mineraler og funktionelle ingredienser som plantesteroler i takt med, at der kommer flere og flere berigede produkter og nye fødevarer på markedet.

Forbrugerrådet påpeger, at EFSA er blevet pålagt en lang række opgaver inden for sundhed og ernæring, og at disse opgaver bør prioriteres højt. *Forbrugerrådet* mener i den forbindelse, at EFSA bør sikres en økonomi, der muliggør denne prioritering.

Horesta stiller sig positiv overfor en udvikling af overvågningssystemer med henblik på blandt andet øget vidensdeling og evaluering af effekten af initiativer. *Horesta* ser dog intet belæg for overvågning i form af indblanding og styring af nationale og lokale projekter – det må være et nationalt eller lokalt anliggende.

Landbrugsrådet er enig i Hvidbogens betragtninger om, at de mange aktiviteter skal evalueres, så man får viden om, hvilke tiltag fungerer godt, eller om tiltagene skal justeres eller ændres gennemgribende.

Kapitel 6 ”Hvad private aktører kan gøre”

Hvidbogens tekst:

Aktørerne i den private sektor er vigtige, når det gælder om at tilbyde forbrugerne sunde alternativer og ruste dem til at træffe sunde livsstilsvalg: Deres indsats på området kan supplere den offentlige politik og de lovgivningsinitiativer, der tages på EU-plan og nationalt plan.

Fødevarerindustrien - fra producent- til detailledet - bør skabe konkrete forbedringer, f.eks. ved at ændre fødevarers sammensætning med hensyn til salt, fedt (særlig mættet fedt og transfedt) og sukker for forbrugerne i hele EU, og overveje muligheder for, hvordan man kan få forbrugerne til at acceptere produkter med ændret sammensætning. Det er også dokumenteret, at god praksis hos de detailhandlende i medlemsstaterne, der regelmæssigt tilbyder sunde produkter som frugt og grønt til lave priser, har en positiv effekt på kostvanerne.

Virksomhederne kan også fremme en sund livsstil på arbejdspladsen. I samarbejde med arbejdsstagerorganisationer bør de også udvikle forslag til og vejledninger i, hvilke enkle og omkostningseffektive tiltag virksomheder af forskellig størrelse kan indføre for at fremme en sund livsstil hos medarbejderne.

Høringssvar:

Dansk Erhverv kan ikke støtte EU-regulering af fødevarernes sammensætning. Det bør ikke være en lovgivningsopgave at definere næringsindholdet af konkrete fødevarer. Sund kost skal vurderes ud fra næringsindholdet i den samlede kost sammenholdt med hvor stor mængde, der indtages og den energi, der forbrændes. Det er vildledende at fokusere på næringsindholdet i den enkelte fødevarer. Det vil derimod være ønskværdigt, hvis der afsættes midler til forskning i sunde snacks og sunde og velsmagende alternativer til traditionelle fødevarer.

Dansk Erhverv mener, at erhvervet kan bidrage til at gøre det sunde valg let – herunder øge tilgængeligheden af sunde fødevarer. ”Light”-produkter og fedtfattige alternativer til traditionelle fødevarer er ikke nødvendigvis sundere.

Dansk Erhverv finder desuden, at Hvidbogens forslag om, at de handlende frivilligt skulle sænke prisen på frugt og grønt, placerer ansvaret et forkert sted. Hvis lovgiverne ønsker, at prisen skal falde på bestemte varegrupper, må de se på skatte- og afgiftsstrukturen.

Forbrugerrådet påpeger, at transfedtsyrer kun nævnes i Hvidbogen i forbindelse med industriens eventuelle tiltag. *Forbrugerrådet* mener, at det, at Kommissionen har droppet at føre sag om Danmarks forbud, er en erkendelse af, at transfedtsyrer er en sundhedstrussel, og at den eneste logiske konsekvens er at gå videre med et EU-forbud. *Forbrugerrådet* mener derfor, at Danmark skal arbejde aktivt for et europæisk forbud. Det er vigtigt at udnytte de danske erfaringer og vise, at det ikke var så uoverkommeligt at fase transfedtsyrerne ud som frygtet fra industriens side.

Fødevarerindustrien stiller sig tvivlende overfor, om en sænkning/fjernelse af momsen på frugt og grønt vil medføre et væsentligt højere forbrug heraf, og om det vil stå mål med de udgifter, der er forbundet med det. *Fødevarerindustrien* har estimeret, at en reduktion af momsen på frugt og grønt fra 25 til 15% vil reducere statens indtægter med 1 mia. kr. årligt. Dertil skal lægges øgede administrative udgifter på over 1 mia. kr. *Fødevarerindustrien* mener, at en investering af 2 mia. kr. kan finde alternative anvendelsesmuligheder, der kan give langt mere sundhed for forbrugerne end momsdifferentiering, idet prisen ikke vurderes at være en væsentlig barriere for et merforbrug af f.eks. frugt, grønt og fuldkornsbrød.

3F finder, at sund kost på arbejdspladserne er vigtig, og at virksomhederne kan medvirke til at fremme en sund livsstil hos medarbejderne. 3F ser gerne, at dette område bliver højere prioriteret i det videre arbejde på EU plan.

Adipositasforeningen påpeger, at det er afgørende, at overvægtige medarbejdere tilbydes støtte, og at arbejdspladserne iværksætter tilbud som støtter og fremmer sund livsstil hos medarbejderne.

Dansk Erhverv finder det positivt, hvis offentlige initiativer og kampagner kan inspirere virksomhederne med konkrete ideer til at fremme en sund livsstil på arbejdspladsen. Men myndighederne skal ikke blande sig i ledelsen af virksomhederne, og *Dansk Erhverv* kan ikke støtte forslaget om at myndighederne skal udvikle forslag og vejledninger til at fremme en sund livsstil på den enkelte arbejdsplads.

International Transport Danmark finder det vigtigt, at virksomheden så vidt muligt støtter de medarbejdere, der er motiverede for at ændre livsstil. I Hvidbogen peges der da også på, at virksomheder kan gøre en indsats for at fremme en sund livsstil blandt medarbejderne.

NNF påpeger den rolle, som arbejdspladserne spiller i bekæmpelsen af fedme. *NNF* er enige i hvidbogens anbefalinger af at virksomhederne i samarbejde med arbejdstagerorganisationerne bør udvikle forslag og vejledninger i, hvilke enkle og omkostningseffektive tiltag virksomhederne kan indføre for at fremme en sund livsstil hos medarbejderne.

NNF mener desuden, at fødevarerarbejderne har en anden rolle i forbindelse med bekæmpelse af fedme. Som Hvidbogen antyder, vil en generel hævelse af kvaliteten af de produkter fødevarerindustrien fremstiller kunne medvirke til at forøge sundheden. Hvis gode håndværksmæssige traditioner erstatter brug af hjælpestoffer og billige råvarer, kan meget opnås. Det forudsætter, at de ansatte i fødevarerindustrien får et højt fagligt niveau. Der er ligeledes ofte de ansatte, der i detailhandelen står for den praktiske rådgivning af kunderne. Det er vigtigt, at de ansattes kompetencer hele tiden holdes ajour, så de kan yde den bedst mulige rådgivning.